

Wiadomości

Wtorek, 5 grudnia 2023

Wycieczka wieliczjan - kwestarzy na cmentarze z I wojny światowej na Ziemi Brzeskiej

Uczestnikami wycieczki było 22 uczniów i uczennic z Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (PCKZiU) w Wieliczce: Lena Barbal Lena z klasy 1H, Martyna Dziedzic i Amelia Dzięgiel z 2A, Julia Lupa z 2G, Emilia Czyż, Roksana Feliks, Martyna Jania, Zuzanna Ostróżka, Piotr Radzik, Szczepan Soczyński, Zuzanna Wierciak z 2R, Gabriela Półtorak, Weronika Różak z 2T, Martyna Cygan, Zuzanna Malarczyk z 3T, Oliwia Jarotek, Yelyzaveta Nehria, Tomasz Tomana z 4R, Magdalena Grochot z 5G, Magdalena Bała, Bruno Hałaburda, Emilia Włodarczyk z 5E pod opieką nauczycieli historii: Michała Burmera i Dariusza Tańculi oraz członkowie KPW: Marta Borowiec, Jadwiga Duda, Wiesław Jasiński, Marian Sipióra. Przewodnikiem wycieczki jest Bogdan Śmigielski z Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddziału Miejskiego w Wieliczce. W czasie wycieczki korzystał z przewodnika Romana Frodyny „Galicyjskie Cmentarze Wojenne 1914-1918”.

Prezes KPW w autobusie przywitała wszystkich i podziękowała nauczycielom i uczniom z PCKZiU za najliczniejszy udział w 18. tej kweście i przyczynienia się do zebrania rekordowej kwoty 23.929 zł 06 gr. Wszyscy otrzymali listopadowy numer miesięcznika „Głos Wielicki” z artykułem jej autorstwa p. t. „Rekordowa kwesta”. O godz.8.30 wyjechaliśmy z Wieliczki udając się autostradą do Brzeska a następnie drogą nr 94 do Dębna, do średniowiecznego zamku. Podczas jazdy Pan Bogdan przedstawił młodzieży zarys historii I wojny światowej 1914-1918 i powstania cmentarzy wojennych, których mamy na południu Polski 401. (W Wieliczce na Cmentarzu Komunalnym jest cmentarz wojenny austriacki nr 381). Zamek w Dębnie powstał w II połowie XV wieku z fundacji Jakuba z Dębna herbu Odrowąż i istnieje do dziś. W 1586 roku zamek przeszedł renowację w stylu renesansowym. Kolejna przebudowa miała miejsce pod koniec XVIII wieku, kiedy właścicielami byli członkowie rodziny Tarłów. Świadczą o tym data 1772 r. na barokowym portalu i umieszczony obok herb Topór. W 1945 roku zamek przejęły władze państwowe. W latach 1970-1978 przeszedł gruntowną renowację, a od 1978 roku mieści się w nim oddział Muzeum Okręgowego w Tarnowie.

Obejrzeliśmy zamek z zewnątrz. Następnie udaliśmy się pod kościół parafialny pw. św. Małgorzaty, który także powstał z fundacji Jakuba z Dębna w II połowie XV w. Na cmentarzu parafialnym odnaleźliśmy cmentarz nr 281 z I wojny światowej. O jego budowie i spoczywających tu żołnierzach opowiadał Pan Bogdan - przeczytaliśmy także na tablicy informacyjnej. Marta Borowiec z KPW przed pomnikiem - zapaliła znicz i wspólnie modlono

się w intencji poległych: „Ojczy Nasz... Zdrowaś Mario... Wieczne odpoczywanie...”. Tak czyniono na każdym następnym cmentarzu. Następnie odwiedziliśmy Biadoliny Szlacheckie i cmentarz wojenny nr 271. Kolejno udaliśmy się do Szczepanowa, miejsca urodzenia św. Stanisława (1030-1079), biskupa krakowskiego. Najpierw zatrzymaliśmy się przed cmentarzem parafialnym ponieważ w jego obrębie jest cmentarz wojenny nr 273. Następnie udaliśmy się do kościoła pw. św. Marii Magdaleny i św. Stanisława. Pierwsza świątynia pw. św. Marii Magdaleny powstała w II połowie XV w. z fundacją Jana Długosza. Obecnie stanowi południową nawę kościoła wzniesionego według projektu architekta Jana Sas Zubrzyckiego na początku XX wieku.- posiada kasetonowy strop, tryptykowy ołtarz ze św. Stanisławem, a we wnęce znajduje się kamienna chrzcielnica z XI w. W prezbiterium kościoła znajduje się ołtarz główny z obrazem św. Stanisława. W 2003 r. kościół otrzymał tytuł bazyliki mniejszej - jest pięknie odrestaurowany. Obok kościoła znajduje się brama z napisem: „NIE LĘKAJCIE SIĘ BYĆ SWIĘTYMI” prowadząca na plac z ołtarzem polowym, otoczony ceglany murem, przy którym ustawiono wykonane w piaskowcu figury świętych, błogosławionych wywodzących się z Ziemi Brzeskiej. Z prawej strony jest izba pamiątek po biskupie Janie Styrnie (1941-2022) wywodzącym się z Przyborowa w parafii Szczepanów. Spotkaliśmy księdza proboszcza dr Marcina Kokoszkę, który zaprosił nas do odwiedzenia sanktuarium w Szczepanowie ponownie i obdarował nas obrazkami z wizerunkiem św. Stanisława Szczepanowskiego, biskupa męczennika. Kolejnym punktem programu był cmentarz wojenny nr 266 w Borzęcinie Górnym zlokalizowany na miejscowym cmentarzu parafialnym. Wśród poległych żołnierzy wyróżniony został oddzielnym grobem Edmund von Rabel, pułkownik 30 Pułku Piechoty wojsk austriackich, który zginął 20.12.1914 r.

Po złożeniu znicza i modlitwie na tym cmentarzu w autobusie aspirant Piotr Lachman z Policji Państwowej w Wieliczce, pasjonat historii Policji, opowiadał nam o broni używanej w czasie I wojny światowej i przedstawił uczestnikom wycieczki trzy eksponaty pistoletu, objaśniając zasady jego działania. Pokaz nagrodzono brawami. Z Borzęcina pojechaliśmy na cmentarz wojenny nr 264 w Szczurowej. Tu obok poległych w latach 1914-1915 upamiętniano także obeliskiem, krzyżem, tablicą ofiary - 93 mieszkańców Szczurowej - Cyganów, którzy w czasie II wojny światowej 3.07.1943 r. zostali tu zastrzeleni przez okupanta hitlerowskiego, przez Niemców. Trzeba podkreślić, że władze i mieszkańcy Ziemi Brzeskiej: Dębna, Biadoliny Szlacheckich, Szczepanowa, Borzęcina Górnego, Szczurowej oraz tak jak my - goście, pamiętają o żołnierzach poległych w latach 1914-1915 w czasie działań wojennych czego dowodem są wiązanki kwiatów, stroiki, znicze na mogiłach i przed obeliskami. Dziękujemy Burmistrzowi Miasta i Gminy Wieliczka Arturowi Koziółowi za ufundowanie wycieczki tegorocznym wielickim kwestarzom, Annie Całce, dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta i Gminy i pracownicy Agnieszce Porąbce za zamówienie autokaru, Panu kierowcy z Firmy MICHALIS za bezpieczną jazdę a nade wszystko Bogdanowi Śmigielskiemu za przekazaną wiedzę - w obdarowaliśmy go książką Jana Czerneckiego pt. „Włodzimierz Tetmajer przyjaciel Jana Czerneckiego” (2023 r.). Dariusz Tańcula podziękował niżej podpisanej za zorganizowanie wycieczki co brawami potwierdzili uczniowie. Do Wieliczki wróciliśmy na 14.00-tą.

Opracowała Jadwiga Duda.